

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 57/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Andrejom Garom, advokátom, Štefánikova 14, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5Co/48/2023-334 z 20. septembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým rozsudkom krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť.

2. Z ústavnej sťažnosti a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 12C/3/2023 sa sťažovateľ proti žalovanej domáhal náhrady škody z titulu cestovných výdavkov vynaložených v dôsledku zmarenej realizácie styku s maloletým synom. Okresný súd rozsudkom č. k. 12C/3/2023-187 zo 6. apríla 2023 zaviazal žalovanú zaplatiť sťažovateľovi náhradu škody vo výške 114,18 eur s úrokom z omeškania vo výške 7 % ročne od 20. decembra 2022 do zaplatenia (výrok I), konanie v časti o zaplatenie úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy 114,18 eur od 1. novembra 2021 do 19. decembra 2022 zastavil (výrok II) a náhradu trov konania sťažovateľovi proti žalovanej nepriznal (výrok III). Na základe odvolaní podaných sporovými stranami krajský súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku I tak, že žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania proti sťažovateľovi v rozsahu 100 %.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že rozsudkom krajského súdu bolo zasiahnuté do jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to z dôvodu, že krajský súd „*nepreskúmateľne, arbitrárne, nesprávne a najmä bez riadneho zdôvodnenia*“ zmenil rozsudok okresného súdu bez toho, aby sa náležite oboznámil so skutkovým a s právnym stavom, s vykonanými dôkazmi a ustálenou súdnou praxou. Sťažovateľ nesúhlasí s právnym posúdením veci zo strany krajského súdu, v zmysle ktorého si žalovaná SMS správou z 29. októbra 2021 vo vzťahu k sťažovateľovi riadne a včas splnila informačnú povinnosť o objektívnej prekážke – nepriaznivom zdravotnom stave maloletého dieťaťa brániacom zrealizovať súdom upravený styk v dňoch 30. a 31. októbra 2021, čím si zároveň splnila aj prevenčnú povinnosť vyplývajúcu jej z § 415 Občianskeho zákonníka, čo ju zbavuje zodpovednosti za vzniknutú škodu. Poukazujúc na niektoré súdne rozhodnutia, sťažovateľ argumentuje, že žalovaná v konaní nepreukázala, že zdravotný stav maloletého dieťaťa v čase realizácie styku objektívne vylučoval stretnutie so sťažovateľom. Rozhodnutie, v ktorom sa krajský súd v rozpore so závermi ustálenej súdnej praxe postaví za výlučne subjektívnu, nepodloženú a neoveriteľnú SMS správu v znení „*syn je chorý*“, nemôže byť považované za zákonné, v súlade s požiadavkami kladenými na spravodlivý súdny proces a v súlade s najlepším záujmom dieťaťa, ktorého práva sú rovnako porušované.

4. Ďalej sťažovateľ namieta, že napadnutým rozsudkom došlo k takému excesu z požiadaviek kladených na spravodlivý proces, ktorý zakladá zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania, a uvádza, že „*Konanie porušovateľa dosiahlo ústavnoprávnu dimenziu z dôvodu extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich konanie o výške náhrady trov konania, a to v dôsledku obsiahnutia prvku svojvôle, extrémneho rozporu s princípom spravodlivosti a nedostatočného odôvodnenia napádaného rozsudku*“.

5. Bez konkretizácie a bližšieho odôvodnenia sťažovateľ tvrdí, že „*nesprávna aplikácia príslušných ustanovení všeobecných právnych predpisov porušovateľom je hrubým popretím ich podstaty a zmyslu. Z ústavného hľadiska je neospravedliteľná, neudržateľná a dochádza tak k neprípustnému zásahu do práv sťažovateľa podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv, čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.*“.

6. V závere opäť bez konkretizácie a bližšieho odôvodnenia sťažovateľ konštatuje, že nesprávnym procesným postupom vo veci, najmä ak ide o zachovanie princípu kontradiktórnosti konania ako súčasť práva na spravodlivý proces, došlo k nesprávnym záverom, čím došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces a narušeniu právnej istoty, pokiaľ ide o vydanie súdneho rozhodnutia v súlade s platnými a účinnými normami práva Slovenskej republiky.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý je podľa sťažovateľa nepreskúmateľný, arbitrárny a nedostatočne odôvodnený.

8. Ústavou vymedzená právomoc ústavnému súdu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovacia činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ pred tým, ako požiada o ústavnú ochranu ústavný súd, musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom (ďalej len „CSP“) ustanovenými procesnými úkonmi (m. m. I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

9. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa v súvislosti s namietaným porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu obrátil priamo na ústavný súd bez toho, aby proti nemu podal dovolanie. V ústavnej sťažnosti bez bližšieho odôvodnenia uviedol, že proti napadnutému rozsudku nie je možné podať dovolanie.

10. Argumentácia sťažovateľa vo vzťahu k tvrdenému neoprávnenému zásahu do práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu je založená na namietanej nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti napadnutého rozsudku a absencii jeho riadneho odôvodnenia.

11. V § 420 CSP sú taxatívne vypočítané procesné vady konania takého stupňa závažnosti, pre ktoré je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu v merite veci alebo rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP je tak založená na princípe univerzality, čo znamená, že dovolaním možno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie skončilo, prípadne ktorým sa rozhodlo v merite veci.

12. Obsah normatívneho textu v § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia ich práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý súdny proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Medzi čiastkové práva tvoriace právo na spravodlivý proces patria aj právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia a zákaz svojvoľného (arbitrárneho) postupu súdu.

13. Ústavný súd v danej súvislosti konštatuje, že sťažovateľom predstretá argumentácia vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého rozhodnutia obsahovo korešponduje s dovolacím dôvodom zakotveným v § 420 písm. f) CSP. Ústavný súd tak zastáva názor, že pred podaním ústavnej sťažnosti sťažovateľ mohol a mal namietat porušenie svojich práv uvedenými vadami napadnutého rozhodnutia krajského súdu v dovolaní, ktorého prípustnosť mohol odôvodniť na pôdoryse § 420 písm. f) CSP (pozri aj IV. ÚS 154/2020, II. ÚS 339/2020, III. ÚS 352/2021, I. ÚS 53/2023).

14. Ústavný súd si uvedomuje, že otázka posúdenia, či v konkrétnej veci sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v rámci takého konania do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Ústavný súd sa pri posudzovaní prípustnosti dovolania z pohľadu nutnosti jeho vyčerpania ako podmienky prípustnosti ústavnej sťažnosti (t. j. pri posudzovaní, či v konkrétnom prípade ide o účinný prostriedok nápravy) môže obmedziť výlučne na formálne posúdenie jeho prípustnosti. Dovolanie neprichádza do úvahy ako účinný prostriedok nápravy najmä vtedy, ak je na prvý pohľad zjavné, že dovolanie je v danom prípade neprípustné, napríklad preto, lebo to výslovne vylučuje procesná norma (napr. § 421 ods. 2 CSP, § 422 CSP a pod.). Ďalšou osobitnou výnimkou z pravidla o subsidiarite konania o ústavnej sťažnosti je situácia, ak sťažovateľ tvrdí a preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu patria na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

15. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavným súdom v situácii, keď nevyužil právny prostriedok ochrany svojich základných práv, ktorý mu zákon účinne poskytoval, t. j. nepodal dovolanie, hoci ho podať mohol a mal, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o individuálnych ústavných sťažnostiach (I. ÚS 336/2018, IV. ÚS 522/2020, II. ÚS 12/2021, II. ÚS 101/2023).

16. Skutočnosť, že sťažovateľ mal k dispozícii na ochranu označených práv proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré riadne nevyužil, založila dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako neprípustnej podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších jeho návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2024

Peter Molnár
predseda senátu